

# Gmina żydowska we Lwowie

## a dawny Zarząd Gminy m. Lwowa

wobec kulturalnych i społecznych potrzeb ludności żydowskiej.

Wobec tego, że przedstawiony przez nas niedawno cały budżet Gminy wyznaniowej lwowskiej nie dał pełnego obrazu jakie sumy wyznaczyła Gmina nasza na cele społeczne i kulturalne na rok 1928, przeto zwróciliśmy się w tej sprawie do członka Przewodniczącego i referenta społecznego Gminy adw. dr. Schorra z prośbą o wyjaśnienie w tej sprawie.

Uchwalony już na plenarnej posiedzeniu Rady Gminy żyd. budżet przewiduje na rok 1928 tytułem wydatków ze strony Gminy na wszystkie Wydziały względnie ich potrzeby łączną sumę 1.788.255 zł.

Największe sumy przeznaczono na zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych społeczeństwa, a w szczególności przedstawia się budżet na cele społeczne i kulturalne jak następuje:

### I. NA CELE SJOLECZNE.

1. Na utrzymanie szpitala i domu starców 315.000 zł., 2. Na utrzymanie gminnego zakładu sierót 119.385 zł., 3. Do rozdziału wśród najuboższych Żydów 120.000 zł., 4. Do rozdziału dla różnych instytucji społecznych we Lwowie nb. w miarę funduszu 235.400 zł., razem 790.485 zł., a w szczególności: Warsztaty dra Korkisa (Szkoła zawodowa męska przy ul. św. Teresy) rocznie 9.600 zł., Warsztaty P. dr. Klasten (Szkoła zawodowa żeńska) 7.200 zł., Zakład sierót ul. Janowska 78 4.800 zł., Internat i klub chłopięcy Janowska 54 — 3.600 zł., Zakład sierót ul. Zborowska 8 — 3.600 zł., Zakład sierót pl. Sirzelecki 3.600 zł., Farma na Sygniówce 3.600 zł., Ochronka przy ul. Bernsteina 3.600 zł., Ochronka na Zamarynowie 2.400 zł., Ochronka przy ul. Za Zbrojownią 1.800 zł., Ochronka przy pl. Strzeleckim 1.800 zł., Ochronka w Gmachu Skarba 1.800 zł., Uzdrowisko dla gruźliczych dzieci w Dębinie 4.800 zł., Tow. Opieki nad sierotami (Opieka domowa) 4.800 zł., Tow. Inwalidów żyd. 1.800 zł., Tow. Kuchnia i herbaciarnia przy ul. Boimów 9.600 zł., Schronisko dla bezdomnych 1.200 zł., Tow. Rygorozantów 1.800 zł., Tow. Zjednoczenie 500 zł., Tow. Techników 400 zł., Tow. Filozofów 400 zł., Tow. Medyków 400 zł., Tow. Prawników 400 zł., Tow. Ognisko 500 zł., Tow. Auxilium Acad. Judaicum 3.000 zł., Tow. Zdrowie 1.000 zł., Tow. Refuoh 1.000 zł., Tow. Opieka młodzieży szkół średn. 1.000 zł., Tow. Słuchaczy Akademii eksp. 300 zł., Tow. dla ciemnych dzieci 600 zł., Tow. dla głuchoniemych dzieci (Bojanów) 600 zł., Tow. dla rytuał. stołowania chorych 500 zł., Tow. koleżeńską pomoc 1.000 zł., Tow. Towsei Szabos 300 zł., Tow. gniazdko szkolne 1.000 zł., Tow. Związek Kobiet Żydowskich 500 zł., Na wyjazd do kąpieli dla biednych 3.000 zł., Tow. Halwuos, Chein 500 zł., Dla młodocianych więźniów 2.000 zł., Na odzież i obuwie oraz książki dla młodzieży szkolnej 10.000 zł., Na zaopatrzenie byłych wychowanków Zakładu sierót przy ul. Janowskiej 34 8.500 zł., Na dożywianie dzieci we wszystkich szkołach wyzn. 10.000 zł., Na święta wielkanocne (wikt rytuałny) dla ubogich, żołnierzy i więźniów 66.000 zł., Dla kasy zaliczkowej przy Gminie wyzn. 50.000 zł.

### II. NA CELE KULTURALNE.

Na utrzymanie szkoły im. Kohna 88.000 zł., naukę języka hebrajskiego w szkołach wyznaniowych 24.700 zł., utrzymanie szkoły głuchoniemych przy ul. Za Zbrojownią 5.500 zł., Toyneballa 300 zł., Tow. im. Bernarda Goldmana 300 zł., (Toz) 600 zł., Tow. Żyd. Art.-lit. 500 zł., Instytut judaistyczny w Warszawie 3.000 zł., Ezra 1.200 zł., Haszomer Haczir 600 zł., Hasmonea 500 zł., kursa uzup. im. Bernsteina 1.200 zł., Tow. szkoły handlo-

wej 6.000 zł., Tarbut 1.800 zł., gimnazja żydowskie 6.000 zł., szkoły Mitet 1.000 zł., Tomchei Orajse (Talraud Tor) 1.800 zł., Marbizei Thora 3.000 zł., Jeschiwat Eiz Chaim 2.400 zł., Ajszel Thora (Jesziwa) 1.800 zł., Machzikei Lomdei Thora 3.000 zł., Machzikei Lined (dla handl.) 300 zł., Beth Jakow 2.400 zł., Teatry żydowskie 3.000 zł., bibliotekę gminną 20.000 zł., ochronę zabytków sztuki żydowsk. 3.000 zł., wybudowanie biblioteki 45.000 zł. — Razem 226.900 zł.

Oprócz powyższych świadczeń w gotówce na rzecz wyż wymienionych instytucji, udziela Gmina ze swych realności bezpłatnie lokalu prawie wszystkim towarzystwom akademickim, oraz towarzystwu dla szerzenia higieny wśród Żydów, a towarzystwo Tarbut, Bursa rzemieślnicza oraz Schronisko dla bezdomnych wraz z kuchnią i herbaciarnią, używają zupełnie bezpłatnie dla swych celów realności gminnych, znajdujących się przy ul. Za Zbrojownią 7, Janowskiej 78 i Boimów 29.

Nadto — nie załatwiono wprowadzić formalnie podań o większą subwencję dla tow. „Zdrowie”, które przystępuje do budowy sanatorium dla pierświ chorych akademików we Wrochochle, dla tow. „Dror”, które na wiosnę rozpoczyna budowę domu gimnastycznego przy ul. Wolność, oraz podania Komitetu, które zamierza na wiosnę b. r. wybudować

budynek dla umieszczenia nieodżownego już „Złobka” dla niemowląt, ale jednogłośnie powzięło Przewodnicząstwo uchwałę, że wszystkim żywym wymienionym trzem towarzystwom z chwilą rozpoczęcia budowy Gmina udzieli w miarę funduszu wydatnych subwencji, — gdyż uznano, że wszystkie te trzy do życia się powoład mające instytucje społeczne ze wszęch miar zasługują na wydatne poparcie Gminy.

Razem więc przeznaczyła Gmina żyd. lwowska na r. 1928 na cele humanitarne i społeczne kwotę 789.000, a na różne cele kulturalne kwotę 226.000 zł., czyli łącznie na cele społeczne i kultur. 1.015.000 zł., czyli łącznie 56 procent całego budżetu.

Co się tyczy współdziałania Gminy miasta Lwowa, to w związku z pow. sprawozdaniem należy zaznaczyć, że na wszelkie powyżz. wyszczególnione cele społeczne i kulturalne otrzymuje Gmina nasza wyzn. od Gminy miasta Lwowa jedynie i wyłącznie niżej wymienione subwencje:

Na Fundusz ubogich Żydów 100.000 zł., utrzymanie 30 sierót (relutum) 12.000 zł., zakład sierót przy ul. Janowskiej l. 34 — 8.400 zł., szkołę głuchoniemych 1.200 zł., opał dla szkoły im. Kohna 1.000 zł., łącznie 122.600 zł.

Spodziewad się należy, że obecnie nowy Zarząd Gminy miejskiej okaże więcej zrozumienia i uznania dla potrzeb społecznych i kulturalnych społeczeństwa żydowskiego i że zabiegi żydowskich członków tejże Rady w kwietniu b. r., t. j. przy uchwaleniu budżetu na rok 1928/29, nie spotkają się jak zabiegi dawnych radnych żydowskich z takim lekceważeniem potrzeb kulturalnych i społecznych ludności żydowskiej przez Radę i tejże prezydum, jak dotąd.

### Z MIASTA I PROWINCJI.

## Groźny pożar w powiecie lwowskim.

### SPŁONĘŁA STAJNIA I INWENTARZ ŻYWY.

Lwów, 22. stycznia.

(y) W dniu wczorajszym około godziny 12 w południe wybuchł w Stroniatynie, powiat Lwów, groźny pożar w zabudowaniach Dmytra Chomiak. Z powodu szalejącego wiatru lokalizacja pożaru była

znacznie utrudniona.

Mimo energicznej akcji straży pożarnej spłonęła stajnia wraz z inwentarzem żywym złożonym z jednego konia, jednej krowy i 15 kur.

## Kolejowe „szczyry”.

### JEDEN WŁAMYWACZ ŚMIERTELNIE RANNY.

Lwów, 22. stycznia.

(y) Niedawniej jak przed dwoma dniami miał miejsce napad zuchwałych opryszków na pociąg towarowy jadący z Przemysła do Lwowa. Dzięki czujności konwojentów włamywacze kolejowi nie zdołali niczego zabrać, umykając ścigani strażami posterunkowymi. Ubiegłej nocy w tym samym miejscu zdarzył się nowy fakt — napadu na pociąg towarowy, przyczem włamywacze rozbiwszy wagon, pociąg wyrzu-

cał na tor różne towary. Zauważył to konwojujący pociąg posterunkowy, który zatrzymał pociąg i oddał za uciekającymi włamywaczami szereg strażów. Jeden z nich ugodził w brzuch niejakiego Gustawa Podkulskiego, notowanego włamywacza, który przewieziony do szpitala powszechnego w Przemysłu zmarł.

Dalsze śledztwo prowadzi policja przemyska.

## Nowa fala włamań i kradzieży.

### DWA NAGLE ZGONY.

Lwów, 22. stycznia.

(y) W dniu wczorajszym miały miejsce we Lwowie dwa nagłe zgony. Mianowicie 63-letnia Agata Wojtan (Sobieskiego 48) idąc ulicą padła nagle na bruk bez życia. Lekarz pogotowia polecił odstawić zwłoki do instytutu medycyny sądowej dla ustalenia przyczyny śmierci.

Drugi wypadek miał miejsce przy ul. Janowskiej. Przechodzący tamteją 65-letni emerytowany kolejarz Andrzej Urban, (Świętokrzyska 48), zmarł nagle na ular sercowy.